

# "Projekt voldsforebyggelse"

- Pædagogiske succesiltag på 6 jyske boenheder

**Projektet blev afviklet i 1999 og finansieret som et projekt under "Forebyggelse af arbejdsskader, Århus Amt"**

Formålet var, ud fra interview med de involverede pædagoger, at beskrive pædagogiske eksempler på positive erfaringer med forebyggelse af voldelig adfærd hos særligt ressourcekrævende beboere.

## **Projektansvarlige:**

Daglig sikkerhedsleder på Sølund, Lillian Hansen, tlf. 8793 1222

Interview og udarbejdelse af projektmaterialet:

Souschef, pædagog Lilli Hansen, afd. 16, Sølund, tlf. 8793 1115

Netværkskoordinator, Århus Amt: Hanne Kildevang.

Materialet er indsamlet i perioden april, maj og juni 1999.

- Opmærksom på, hvornår beboeren er modtagelig for dialog
- Turde overtage ansvaret for de "jeg-svage"
- Arbejde tværfagligt (terapeutiske samtaler, kostterapi, musikterapi)
- Særlig opmærksomhed på at være foran/på siden af beboeren i situationerne
- Uro i personalegruppen, hvis ingen forståelse for konsekvenser i forhold til en given beboer- adfærd.

**Eksempler på holdninger og erfaringer ud fra deltagernes egne vurderinger:**  
(i stikordsform)

**Ungdomshjemmet Birkehjem,  
Storemosevej 33, 9310 Vodskov.  
Tlf. 9829 2063.**

**Behandlingscentret Hammer  
Bakker, Bodil Hjortsvej 9, 9310  
Vodskov. Tlf. 9829 4555.**

- Det fælles ideologiske grundlag er vores fælles sikkerhed
- Kun udvalgte medarbejdere, der kan rumme disse beboere
- Pædagogen skal kunne "danse" i sine roller (styrende, rummende osv.)
- Tidligere fokus på, hvad beboeren ikke måtte, et forhindringsprincip. Nu totalskift
- Har specialbeskrivelser for alt omkring beboeren (hvem, hvornår, hvordan)´
- Beboeren bæres af systemet/strukturen´

- Ingen straf, men beboeren kan sendes på værelset som en konsekvens
- Medarbejderen styrer meget omkring start og afslutning af en konflikt
- Konflikter bliver mellem den involverede pædagog og beboeren, overføres ikke til andre eller til resten af dagen
- Fjerner ikke goder som konsekvens
- Vi må ikke være bange for beboeren
- Gennemgår altid dagsprogrammet sammen med beboeren, selv om det er det samme hver dag... starter med sang, ritualer og lign.
- Alt er skrevet op, dagsplan, rutiner mv. (kan i princippet overtages af alle)
- Ingen besøg eller løs snak mellem pædagogerne, så taber vi koncentrationen
- Aldrig skælde beboer ud i andres påhør.
- Få valgmuligheder - synlige rammer
- # Kvalitetsdefinitioner og handleplaner for alle
- Holde aftaler. Ikke sur eller bære nag
- Bruger konsekvenser, f.eks. fjernelse af ekstra goder.

**Sødisbakke - Boenheden  
Fuglebo, Havndalvej 7, 9550  
Mariager. Tlf. 9668 2536.**

- Startfejl - beboeren skal ikke bestemme alt - medførte, at han efter 3-4 dage bestemte alt. Alle pædagogiske tiltag blev revurderet
- Kun erfarne medarbejdere
- Kun kontakt til 1 pædagog ad gangen i det daglige. Flere virker forvirrende
- Blev rolig af stimulusbegrænsning
- Skæld ud stresser - kroppe ophober negative erfaringer - ikke hovedet
- Morgenvækning - alting er klar
- Arbejder med signaler - dyne væk = dag
- Løftes hånden til slag, modtages den til noget andet (kærtegn, leg)
- Arbejder ud fra årsagen til adfærd - ikke med adfærden
- Dagstruktur er udarbejdet ud fra, hvad beboeren har vist sig bedst at kunne lide.

**Ribelund - Bøgebo, Kastanie Allé  
14, 6760 Ribe. Tlf. 7543 4130.**

- Stor vægt på personalets indbyrdes forhold, personaleklub, 14 dages indkøring for alle, aldrig alene, kriseberedskab
- Voldelig beboer i projekt med 3 andre. Ikke i fokus hele tiden, også brug for at være privatperson

**Sølund, boenhed. 16/hus 15,  
Sortesøvej 16, 8660  
Skanderborg. Tlf. 8793 1115.**

- Struktur er reduceret til faste holdepunkter i dagsrutinerne
- Kan altid revideres efter behov. Beboer selv med til at justere dagsplan
- Relationen - ikke strukturen, afgørende for positivt resultat
- Tonefald som indbydelse - ikke en ordre
- Snakker og overtaler meget til mere konstruktive måder at løse en konflikt på
- Aldrig tomme trusler - de skal bare afprøves
- Bliver aldrig sendt på værelset. Aldrig hårdt mod hårdt
- Kontaktperson og fast kerne af kendte pædagoger
- Grundig udredningsarbejde og individuelle handleplaner
- Lederen tæt på det daglige pædagogiske arbejde. Opfanger hurtigt signaler fra personalet.
- Hellere aflastning af personalet ved behov end for meget uformel snak pædagogerne imellem.

**Sølund, afd. 6, Sortesøvej 6,  
8660 Skanderborg. Tlf. 8793  
1106.**

- Relationen bærende, så strukturen ikke bliver for stram
- Massiv viden om omsorgssvigt
- Ingen sanktioner
- Enkelthed i krav og sprog
- Være foran i situationerne
- Udredningen skal være i orden
- Medarbejderne har mobiltelefon. Giver altid hinanden besked om, hvor de er.

### **Konklusioner og overvejelser**

Den største sikkerhedsfaktor for personalet er orden i pædagogikken. Det vil sige, når der bevidst tilrettelægges en pædagogik, som modsvarer såvel beboernes behov for tryghed som udvikling. Det er forskelligt, om man vægter strukturen eller relationen som bærende i forebyggelse af voldelig adfærd.

Nøgleordene i pædagogikken er ofte de samme, men der er ofte meget forskellige praksis bag de samme ord. Strukturen siger noget om graden af planlægning, styring og fastlagte funktioner, ikke noget om indholdet i pædagogikken.

Ingen bruger straf i forhold til uhensigtsmæssig adfærd, men flere anvender forskellige former for konsekvenser. Henstilling om at gå på værelset betegnes ofte som en konsekvens, ikke en skærmning af beboeren med uhensigtsmæssige stimuli.

Af sikkerhedsskabende foranstaltninger nævnes et tæt personalesamarbejde og indbyrdes kendskab, tæt ledelseskontakt, supervision og høj faglighed. Kun udvalgte "modne" medarbejdere.

Der anvendes i forskellig udstrækning døralarmer, personalealarmer og mobiltelefon.

Der er en tendens til at vægte en grundlæggende udredning af beboernes forudsætninger og behov samt øget vægt på årsager til adfærd, fremfor adfærdsproblemer.

Det kunne være interessant sammen med deltagerne at uddybe og diskutere ovennævnte pædagogiske erfaringer. En mulighed er en opfølgende erfaringsudveksling, konference eller at den interesserede læser selv kontakter de deltagende botilbud. Alle har givet udtryk for, at interesserede er velkommen til at henvende sig.

**Vidensteamet modtager også gerne beskrivelser af projekter og pædagogik, som vi kan formidle videre til andre specialpædagogiske tilbud.**